

Leegte of het Niets: Over religies en identiteiten

Religie brengt meer kwaad dan goeds, vinden Nederlanders. Dat zegt 63 procent van de Nederlanders die hebben meegedaan aan een onderzoek naar geloof en spiritualiteit van onderzoeksbureau Ipsos, in opdracht van [Trouw](#). 21-jan-2014

In feite zoekt ieder mens naar vervulling! Daar zit het woord vullen in. Ieder mens ervaart op zeker moment een leegte en wil dit opvullen. Niet zozeer negatief hoor: Het zet misschien ook aan tot het zoeken van werk dat bij je past, een partner etc etc. Het bekende liedje van Peggy Lee "Is that all there is " gaat over het feit dat zelfs als we zogenaamd alles voor elkaar hebben, werk, geld, liefde etc dan ons nog kunnen afvragen; is dat nou alles. Existentele leegte noemen we het ook wel. Gevoelige mensen hebben hier vaak meer last van en worden soms zoekers genoemd. Misschien hebben ze het gezocht in drugs toen ze jong waren. Religie is natuurlijk ook een van de manieren om zin aan ons bestaan te geven. Over God bestaan veel misverstanden en zijn grote conflicten ontstaan. Er zijn zoveel invullingen en er worden zoveel gewelddadige conclusies uitgetrokken. Spraakverwarring is meestal het geval.

Natuurlijk ontleen veel mensen ook inspiratie en kracht aan hun geloof. Dat is een goede zaak. Maar zodra het wordt, mijn geloof en jouw andere geloof, zitten we al weer op een gevaarlijke weg. In de geschiedenis, maar ook heden ten dage, is geloof vaak vermengd met politiek en met cultuur; geen wonder dat het zo moeilijk is om te weten waar we het nu precies over hebben! Er is een ontzettende spraakverwarring; en erger nog: de consequenties zijn enorm destructief.

Met zoeken op zich is dus niets mis; sterker, het hoort bij het mens zijn, bij de zoektocht naar geluk en het verbeteren van een samenleving. Alleen, de conclusies die je trekt zijn uiteindelijk wel belangrijk. Want 99,9 % blijft hangen in het zoeken en is uiteindelijk teleurgesteld, boos, verdrietig en depressief, als dat geluk plotseling verdwijnt, je partner plotseling dood, werk verliezen etc. Geluk op die manier, is een hele broze zaak.

Non dualiteit is ook een verhaal, al heel oud eigenlijk, dat een antwoord geeft op die zoektocht en vragen; waar draait dit leven eigenlijk om en de vaak gestelde vraag; wat is de zin. Die laatste is eigenlijk een strikvraag; het impliceert dat er sowieso een zin zou zijn. Lijden is een moeilijke kwestie in het leven. Niemand kan de vraag beantwoorden waarom er lijden is. Er is geen zin, er is alleen maar.

Voor sommigen heeft de kennis over non dualiteit een einde gemaakt aan hun zoektocht en is er een rust ontstaan en zijn de vragen beantwoord of zijn de vragen opgelost. Non dualiteit is zeker niet gemakkelijk te vatten en daarom is er maar een relatief kleine groep mensen die zich er mee bezig houdt. Het behoort ook tot de groep van Jnana Yoga, wat betekent de weg door inzicht. Andere wegen zijn zeker mogelijk, bijv de bhakti weg, de weg van bewondering of aanbidding. Voor iemand kan bijvoorbeeld de natuur een ingang zijn. De schoonheid en de prachtige complexiteit en vernuftigheid van de natuur, kan een weg zijn tot vervulling. Daar hoeft je je hoofd niet over te breken.

Het lijkt een beetje op wat centraal stond in de serie "Van de schoonheid en de troost" van Wim Kaiser. Het ging vooral om kunstenaars en de vraag of ze troost vonden in kunst en schoonheid. Mensen hebben dus ook troost nodig, om het uit te kunnen houden in dit leven, als tegenwicht.

Velen troosten zich ook met materieel geluk, met tv, series, films etc. Non dualiteit komt niet met troost op de proppen; troost is tijdelijk, net als hoop. Non dualiteit gaat over datgene zonder begin en einde; abstract dus voor velen. Sommigen zouden het God noemen.

Dat gaat dus in tegen de hele stroom van mensen die zeggen dat moraliteit nodig is, tegen de leer van Confucius in. Datgene dus waar bijv. de Chinese overheid zo bang voor is, chaos. Religies gaan juist over moraliteit; de Bijbel en andere heilige boeken prediken juist wat goed en wat slecht is. En dat is makkelijker te vatten dan, non moraliteit, wat zeker niet zou betekenen dat je er dan maar op los kan leven, juist niet, juist dat je eindelijk het juiste doet. Lastige kost voor velen, want het ego wil altijd greep houden op alles, zodat moraliteit een goede dekmantel is.

Is het dan mogelijk om zonder moraliteit te leven. Ja en nee, alleen is noodzakelijk dat ingezien wordt dat de aard van het ego illusie is en daarmee alle egowensen los gelaten. Als het ik opgelost is, is er alleen maar moraliteit, maar dan van een andere orde, van allesomvattende liefde. Maar niet wat men onder liefde verstaat, want dat is ook weer een projectie. Ik zoek eigenlijk steeds naar een manier om een eenvoudige versie van non dualiteit door te geven. Voor velen is dit te ingewikkeld en dat snap ik. Daarom hebben Paul Smit ea de film "Alles over Niets" gemaakt, maar de vraag is of dat nog non dualiteit is.

Wat we wel moeten inzien is dat al die verschillende religies een enorme hinderpaal zijn, zolang we er ons mee identificeren. Dat we ons identificeren en met cultuur en politiek alles door elkaar halen. Als ik bijv. Christen ben en mijzelf zo noem, betekent het automatisch dat ik niet een Jood ben of Moslim. Soefi's proberen dat te omzeilen door alle religies samen te voegen, maar dan ben je weer een Soefi. Het zou goed zijn als mensen zouden begrijpen dat ze mens zijn en dat een geloof een geloofswijze is en ws je levenswijze beïnvloed, maar dat dat alleen maar een overtuiging is, hoe belangrijk je het ook maakt. Je bent mens, punt uit. Ik ben Jood is een onzin statement, omdat je dingen door elkaar haalt, net als ik ben Hindoe of Moslim etc

Heel vreemd vind ik bijv dat er Sjiieten zijn en Soennieten en het allemaal Moslims zijn, en ook nog de grootste conflicten hebben. Zoals bij ons vroeger de katholieken en protestanten. En dan heb je ook nog mensen die willen bewijzen dat God bestaat. Het is erg hoor dat mensen zo kunnen afdwalen maar het is all-in the game. Dit wil ik dus duidelijk maken, gelovig of niet, dat geloof een overtuiging is maar nooit een identiteit kan zijn. Een cultuur wel ja en politieke gevolgen heeft meestal, wat ook weer pijnlijk is.

Je kan nooit zeggen , ik ben een non dualist, dat zou onzin zijn. Hooguit kan het inzicht van non dualiteit je gegrepen hebben, kan er verlichting hebben plaatsgevonden, voor zover je daar eigenlijk wel over kan spreken. Het is ook maar een term. Maar jij kan niks, als er verlichting is besta jij niet meer, is ik opgelost in feite, dan is er alleen nog maar wat er gebeurd en jij gebeurd ook.

